

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ

Кафедра сценічного мистецтва і культури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового інституту
культури і креативних індустрій

Лідія МАКАРЕНКО

«02» серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни Сценічний рух

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Спеціальність 026 Сценічне мистецтво

Освітня програма Акторська майстерність та продюсування

Навчально-науковий інститут культури і креативних індустрій

Київ 2024

РОЗРОБЛЕНО: Київський національний університет технологій та дизайну

РОЗРОБНИКИ:

Майборода Назар Володимирович, старший викладач кафедри сценічного мистецтва і культури.

Карпенко Діана Валеріївна, старший викладач кафедри сценічного мистецтва і культури.

Схвалено Вченою Радою Навчально-наукового інституту культури і креативних індустрій

Протокол від «02» серпня 2024 року № 1

Директор ННІККІ

Л. П. Макаренко

Обговорено та рекомендовано на засіданні кафедри сценічного мистецтва і культури

Протокол від «02» серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри СМК

В. В. Бурназова

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика дисципліни	
		денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів – 6	Галузь знань <u>02 Культура і мистецтво</u>	обов'язкова	
Змістові модулі – 1,2	Спеціальність <u>026 Сценічне мистецтво</u>	Рік підготовки:	
Індивідуальне науково-дослідне завдання не передбачено робочим навчальним планом	Освітня програма <u>Акторська майстерність та продюсування</u>	1-й	-
		Семестр	
Загальна кількість годин – 180	Рівень вищої освіти <u>перший (бакалаврський)</u>	1-2-й	-
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми здобуття вищої освіти: аудиторних – 6 самостійної роботи здобувача вищої освіти – 9		-	-
		Практичні, семінарські	
		72	-
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		108	-
		Індивідуальне науково-дослідне завдання: - 0 год.	
		Вид підсумкового контролю: залік (семестр 1), екзамен (семестр 2)	

2. АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни складається з 2 змістових модулів: «Розвиток і виховання психофізичних якостей», «Пластичність як готовність акторського психофізичного апарату до втілення ролі».

Мета дисципліни – полягає у оволодіння творчими здібностями і розвиток психофізичних можливостей природного фізичного апарату, виховання пластичної культури виконавця, підвищувати і творчо використовувати пластичну виразність виконавців.

Результати навчання:

знати: закони руху на сцені і закони управління апаратом втілення; методику виконання комплексу вправ фізичного тренінгу; значення та методику виконання вправ партерного тренажу для розвитку тіла професійного артиста;

вміти: виконувати комплекс вправ партерного тренажу; виконувати вправи для розвитку координації рухів; виконувати спеціальні вправи для розвитку виразності рук; опанувати нові рухи, набувати нові уміння і навички в процесі тренінгу; розширити діапазон рухових можливостей; користуватися своїм фізичним апаратом (руховими уміннями і навичками) для досягнення творчої мети; безпечно користуватися та розвивати фізичні можливості тіла;

здатен продемонструвати: високу техніку виконання вправ партерного тренажу, високу техніку виконання вправ для розвитку координації рухів, високу техніку виконання спеціальних вправ для розвитку виразності рук; нові уміння та навички, набуті в процесі тренінгів; відчуття вільного та впевненого руху на сцені; вміння користуватися своїм опорно-руховим апаратом безпечно та розумно для свого здоров'я; гнучкість всіх м'язів, суглобів та сухожилів;

володіти навичками: високу техніку виконання вправ партерного тренажу, високу техніку виконання вправ для розвитку координації рухів, високу техніку виконання спеціальних вправ для розвитку виразності рук; нові уміння та навички, набуті в процесі тренінгів; відчуття вільного та впевненого руху на сцені; вміння користуватися своїм опорно-руховим апаратом безпечно та розумно для свого здоров'я; гнучкість всіх м'язів, суглобів та сухожилів;

самостійно вирішувати: повторення отриманого на практичних заняттях матеріалу; вироблення навичок; питання запам'ятовування комбінацій партерного тренажу.

Мета курсу передбачає досягнення, набуття та оволодіння таких *компетентностей*:
ЗК03 - Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК04 - Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК07 - Здатність працювати в команді.

ЗК08 - Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ФК01 - Здатність генерувати задум та здійснювати розробку нової художньої ідеї та її втілення у творі сценічного мистецтва.

ФК02 - Здатність до творчого сприйняття світу та його відтворення у художніх сценічних образах.

ФК03 - Здатність до ефективної діяльності у колективі в процесі створення сценічного твору, керівництва роботою і / або участі у складі творчої групи в процесі його підготовки.

ФК05 - Здатність до публічної презентації результату своєї творчої (інтелектуальної) діяльності.

ФК06 - Здатність до оперування специфічною системою виражальних засобів при створенні та виробництві сценічного твору.

ФК10 - Здатність до критичного аналізу, оцінки та синтезу нових складних ідей у творчо-виробничій сценічній діяльності.

ФК14 - Здатність аналізувати літературні джерела і твори мистецтва на основі критичного осмислення теорій, принципів, методів і понять сценічного мистецтва.

Програмні результати навчання:

ПРН02 - Мати концептуальні наукові та практичні знання у сфері сценічного мистецтва і продюсування.

ПРН04 - Здійснювати пошук необхідної інформації у професійній літературі, в мережі Інтернет та інших джерелах.

ПРН06 - Аналізувати проблемні ситуації й приймати обґрунтовані рішення для їх розв'язання.

ПРН23 - Вміти працювати автономно та під керівництвом, виконувати завдання в межах визначених термінів і дедлайну.

Необхідні навчальні компоненти (пререквізити, кореквізити і постреквізити).

Пререквізити: Акторська майстерність, Українська та зарубіжна культура, Історія театру і кіно. **Кореквізити:** Акторська майстерність, Класичний танець, Народний танець.

Постреквізити: Сучасний і бальний танець, Фехтування, Трюкова підготовка.

Види навчальних занять: практичне заняття.

Методи навчання: словесний, пояснювально-демонстраційний, репродуктивний.

Методи контролю: усний, практичний, тестовий.

Форми підсумкового контролю: залік, екзамен.

Засоби діагностики успішності навчання: опитування, складання та виконання комплексів вправ, презентації результатів самостійної роботи, модульний контроль, публічний практичний показ.

Мова навчання: українська.

3. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

СЕМЕСТР I

Змістовий модуль 1. Розвиток і виховання психофізичних якостей.

Тема 1. Будова тіла. Пропорції тіла.

Огляд скелету людини та опорно-рухової системи. Основні правила безпеки при фізичних навантаженнях. Методи підготовки тіла до занять сценічним рухом. Аналіз співвідношення частин тіла.

Тема 2. Вправи на розслаблення та вирівнювання симетрії тіла.

Важливість чергування напруження і розслаблення м'язів. Поняття центру тіла та периферії. Різні методи розслаблення та розтягування, а також їх вплив на психофізичний стан акторів.

Тема 3. Різновиди партерного тренажу.

Комплекс вправ для розвитку рухливості суглобів, еластичності м'язів та вдосконалення танцювальних кроків. Вправи на спині та обличчі для зміцнення м'язів і підвищення пластичності.

Тема 4. Стретчінг.

Вплив стретчингу на гнучкість і пластичність тіла. Вправи для розтяжки різних груп м'язів: шиї, спини, рук, ніг, сідниць. Покращення гнучкості для сценічних рухів.

Тема 5. Вправи на розвиток координації, танцювальності та виразності рук.

Поняття координації та танцювальності. Завдання, що сприяють розвитку плавних, синхронізованих рухів, а також виразності рук у виконанні танцювальних комбінацій.

СЕМЕСТР 2.

Тема 2. Пластика рухів різних історичних епох.	22	8	14								
Тема 3. Детальний аналіз руху.	14	8	6								
Тема 4. Жест як один із засобів вираження дії.	14	4	10								
Тема 5. Розвиток ритмічності та темпоритм сценічної дії.	26	12	14								
Всього за II семестр	90	36	54								
Всього годин за дисципліною	180	72	108								

5. ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

№ з/п	Назва теми практичного заняття	Кількість годин
I семестр		
Змістовий модуль 1. Розвиток і виховання психофізичних якостей.		
1	Будова тіла. Пропорції тіла.	2
2	Вправи на розслаблення та вирівнювання симетрії тіла.	6
3	Різновиди партерного тренажу.	8
4	Стретчинг.	10
5	Вправи на розвиток координації, танцювальності та виразності рук.	10
<i>Всього за I семестр</i>		36
II семестр		
Змістовий модуль 2. Пластичність як готовність акторського психофізичного апарату до втілення ролі.		
1	Скульптурність тіла в русі і статиці.	4
2	Пластика рухів різних історичних епох	8
3	Детальний аналіз руху.	8
4	Жест як один із засобів вираження дії.	4
5	Розвиток ритмічності та темпоритм сценічної дії.	12
<i>Всього за II семестр</i>		36
<i>Всього з дисципліни</i>		72

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Види робіт	Кількість годин
I семестр		
Змістовий модуль 1. Розвиток і виховання психофізичних якостей.		
1	Вивчення матеріалу, отриманого на практичних заняттях.	40
2	Відпрацювання вправ з практичних занять.	10
3	Підготовка до практичного показу.	4
<i>Всього за I семестр</i>		54
II семестр		
Змістовий модуль 2. Пластичність як готовність акторського психофізичного апарату до втілення ролі.		
1	Вивчення матеріалу, отриманого на практичних заняттях.	18
2	Відпрацювання вправ з практичних занять.	18
3	Підготовка до практичного показу	18
<i>Всього за I семестр</i>		54

7. ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАУКОВО-ДОСЛІДНЕ ТВОРЧЕ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне науково-дослідне завдання – непередбачено освітньою програмою.

8. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Семестр 1

Поточне оцінювання та самостійна робота					МК	Практичний показ	Сума
T1	T2	T3	T4	T5			
10	10	20	20	20	10	10	100

Семестр 2

Поточне оцінювання та самостійна робота					МК	Екзамен	Сума
T1	T2	T3	T4	T5			
10	10	20	20	20	10	10	100

Розподіл балів за видами робіт

Семестр 1

Види робіт, що оцінюються в балах	T1	T2	T3	T4	T5	Усього
Робота на практичних заняттях	5	5	10	10	10	40
Самостійна робота	5	5	10	10	10	40
Модульний контроль	10					10
Практичний показ	10					10
Всього						100

Семестр 2

Види робіт, що оцінюються в балах	T1	T2	T3	T4	T5	Усього
Робота на практичних заняттях	5	5	10	10	10	40
Самостійна робота	5	5	10	10	10	40
Модульний контроль	10					10
Екзамен	10					10
Всього						100

Критерії оцінювання видів робіт:

Практичні заняття (60 балів): Оцінюється: виконання комплексу вправ партерного тренажу з урахуванням правильної техніки, балансу та координації рухів; розвиток координації рухів через точність виконання вправ, взаємозв'язок частин тіла та плавність переходів; виконання спеціальних вправ для розвитку виразності рук, включаючи пластичність, артикуляцію жестів та виразність рухів; безпечне користування фізичним апаратом, розуміння принципів роботи з тілом і запобігання травмам; творчий підхід до виконання рухів, здатність варіювати динаміку, стиль і використовувати імпровізаційні навички.

Самостійна робота (30 балів): Оцінюється: знання методики виконання комплексу вправ фізичного тренінгу, розуміння їхнього значення та функціональності; засвоєння теоретичного матеріалу щодо вправ партерного тренажу та здатність до самостійного виконання; розвиток нових навичок, спрямованих на розширення рухових можливостей та вдосконалення техніки; вміння працювати з опорно-руховим апаратом безпечно та раціонально, контролюючи навантаження та коригуючи поставу; аналіз та рефлексія, розуміння власних помилок, робота над їх усуненням, пошук додаткових матеріалів для вдосконалення.

Модульний контроль (практичний показ) (10 балів). У 1 семестрі оцінюється: виконання комплексу вправ із врахуванням правильної техніки, координації та динаміки. виразність рухів, пластичність, органічність у виконанні; впевненість на сцені, свобода рухів, відчуття простору, органічність виконання. В 2 семестрі виконання модульного тесту.

Критерії оцінювання екзамену

Екзамен складається з виконання вправ і практичного показу вивченого матеріалу та самостійно підготовленого. Результати складання екзамену оцінюються за десятибальною шкалою:

8-10 балів отримують здобувачі, відповідь яких є самостійною та повною. Здобувач має глибокі, міцні, узагальнені знання з дисципліни, вільно та обґрунтовано використовує їх при виконанні практичних завдань, а також аргументовано використовує нестандартні рішення, в повній мірі володіє пластичною технікою, яскраво розкриває свій акторський потенціал та емоційну виразність в практичному показі.

5-7 балів отримують здобувачі за повну, логічну, обґрунтовану відповідь із деякими невідповідностями навчальному матеріалу, здобувач із незначними підказками викладача може зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію, в достатній мірі володіє пластичною технікою, яскраво розкриває свій акторський потенціал та емоційну виразність в практичному показі.

2-4 балів отримують здобувачі, відповіді на завдання яких є неповним або із значними підказками викладача, відповідь здобувача недостатньо теоретично обґрунтована, завдання виконує з технічними помилками і/або недостатньою акторською та емоційною виразністю.

1 бал отримує здобувач, який з'явився на екзамен, але не володіє теоретичним матеріалом, не може продемонструвати послідовність виконання вправ, не володіє пластичною технікою;

0 балів - студент не з'явився на екзамен.

Екзаменатор може давати здобувачеві додаткові завдання для уточнення чи обґрунтування відповіді на завдання. Кількість додаткових запитань не обмежуються.

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Оцінка за національною шкалою для екзамену, КП, КР /заліку/	Оцінка в балах	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
Відмінно/ зараховано	90-100	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
Добре/ зараховано	82-89	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
	74-81	C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
Задовільно/ зараховано	64-73	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
	60-63	E	Достатньо (виконання відповідає мінімальним критеріям)
Незадовільно/ незараховано	35-59	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
	0-34	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

9. ПОЛІТИКА КУРСУ

9.1. Обов'язкове дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти, а саме:

- обов'язкове відвідування занять, про відсутність за поважних причин доводити до відома викладача заздалегідь;
- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної діяльності, використані методики і джерела інформації.

9.2. Для отримання позитивної оцінки з дисципліни необхідно отримати мінімальну кількість балів за кожен вид роботи.

9.3. В разі несвоєчасного виконання робіт отримання максимальної оцінки знижується на 1 бал за кожен тиждень після вказаного терміну захисту роботи.

9.4. Перенесення терміну здачі робіт:

- з поважних причин можливе без зниження максимального балу за умови завчасного повідомлення викладача (особисто або через старосту групи) щодо причин затримки та встановлення нового строку здачі роботи;
- без поважних причин можливе зі зниженням максимального балу за роботи.

9.5. Відпрацювання пропущених практичних занять здійснюється за графіком, складеним з викладачем (без поважних причин - на умовах, встановлених навчальним закладом);

9.6. Оскарження оцінювання :

- подача заяви до директора навчально-наукового інституту культури і креативних індустрій;
- створюється апеляційна комісія у складі фахівців університету, кафедри сценічного мистецтва і культури та залучених зовнішніх фахівців, яка виносить рішення щодо оцінювання.

9.7. Допускається визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті відповідно до Положення про порядок визнання та перезарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти та визначення академічної різниці у Київському національному університеті технологій та дизайну.

10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Методичні рекомендації до виконання практичних робіт (Moodle).
2. Методичні рекомендації до самостійної роботи (Moodle).

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА:

1. Абрамович О., Кудленко А.. Теоретико-методологічні аспекти пластичної виразності в майстерності актора. *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія: Сценічне мистецтво*. 2020. Т. 3, № 2. С. 165–179. URL: <https://doi.org/10.31866/2616-759x.3.2.2020.219280>
2. Андрощук Л. Еволюція класичного танцю в контексті розвитку танцівника та спортсмена. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту*. 2022. № 2. С. 54–58. URL: <https://doi.org/10.32652/tmfvs.2022.2.54-58>

3. Артеменко Я. Тіло, пластичність та межі "я" як парадигматичні маркери мета-сучасної антропології. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Філософські науки.* 2022. № 1(91). С. 69–77. URL: [https://doi.org/10.35433/philosophicalsciences.1\(91\).2022.69-77](https://doi.org/10.35433/philosophicalsciences.1(91).2022.69-77).
4. Група battements та її різновиди. Методичні рекомендації з курсу «Класичний танець та методика його викладання» / уклад.: Рева Я. Г. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2020. 40 с. URL: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/19169>
5. Ігнат'єва Н. М. Тренінг у процесі занять зі сценічного руху. *Культура України.* 2022. № 76. С. 139–143. URL: <https://doi.org/10.31516/2410-5325.076.15>
6. Котов В.Г., Одерій Л.Є. Теорія і методика класичного танцю: методичні рекомендації до курсу «Практикум класичного танцю» для здобувачів бакалаврського рівня вищої освіти, спеціальності 013 Початкова освіта, спеціалізації «Хореографія». Слов'янськ: Вид-во Б. І. Маторіна, 2021. 58 с.
7. Никоненко Р. М. Тілесна виразність актора у теоретичних поглядах та сценічній практиці ХХ– початку ХХІ ст. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв : наук. журнал.* 2020. № 3. С. 280-285.
8. Сулима А., Гушева Ю., Гізатулліна Е. Application of stretching elements in physical rehabilitation. *Physical rehabilitation and recreational health technologies.* 2020. Vol. 5, no. 1. P. 92–96. URL: [https://doi.org/10.15391/prrht.2020-5\(1\).13](https://doi.org/10.15391/prrht.2020-5(1).13)
9. Таранцева О. Методологічні принципи проведення партерного тренажу в умовах педагогічного закладу. *Актуальні питання гуманітарних наук.* 2021. Вип. 3, №. 43. P. 52–56. URL: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/43-3-8>
10. Ускова А., Червонська Л. Формування хореографічної культури творчої особистості засобами класичного танцю. *Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету. Серія: Педагогіка.* 2021. 26 (1). С. 98-103. URL: <http://eprints.mdpu.org.ua/id/eprint/12208>

Додаткова

11. Бельський С. О. Сценічний рух – основа органічної поведінки актора. *Культура України.* 2012. Вип. 39. С. 213-222. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ku_2012_39_29.
12. Воловик Н.І. Навчальний посібник «Сучасні програми оздоровчого фітнесу» для студентів вищих педагогічних навчальних закладів. Київ: Видавництво НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. 48 с.
13. Цветкова Л. Методика викладання класичного танцю. Київ: Альтерпрес, 2007. 324 с.

Електронні ресурси

1. Захарчук Н.В. Методика вивчення класичного танцю: метод. рек. для студ. спеціальності “Хореографія”. 2-ге вид. Луцьк: Вежа-Друк, 2017. 41с. https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/12810/1/metodyka_klas_dance.pdf
2. Сценічний рух. Пластичне виховання <https://www.youtube.com/watch?v=pIiSenc-314>
3. Майстер-клас зі створення вистав | Національний театр www.youtube.com/watch?v=47OhuLMLDL8&list=PLJgBmjHpgqs4s6c0MrG-pniFOTtvKncpG

ПОГОДЖЕНО:

Протокол засідання кафедри від «02» серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри СМК

В. В. Бурназова

ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕНО:

Протокол засідання кафедри від «_____» _____20__р. № _____

Завідувач кафедри _____

Протокол засідання кафедри від «_____» _____20__р. № _____

Завідувач кафедри _____

Протокол засідання кафедри від «_____» _____20__р. № _____

Завідувач кафедри _____